

Riksstat för budgetåret 1949/50.

Driftbudgeten.

		Kronor
A. Egentliga statsinkomster:		
I. Skatter.....	4 451 850 000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	74 984 000	
III. Folkpensionsavgifter	140 000 000	
IV. Diverse inkomster.....	120 000 000	4 786 834 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder:		
I. Statens affärsverksfonder	157 000 000	
II. Riksbanksfonden	100	
III. Statens allmänna fastighetsfond.....	14 182 000	
IV. Försvarets fonder	20 585 000	
V. Statens utlåningsfonder	29 653 300	
VI. Fonden för låneunderstöd.....	23 695 000	
VII. Fonden för statens aktier.....	30 000 000	
VIII. Statens pensionsfonder	31 690 000	
IX. Diverse kapitalfonder	22 300 000	329 105 400
Säger för inkomster å driftbudgeten		5 115 939 400
Summa		5 115 939 400

		Kronor
A. Egentliga statsutgifter:		
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	2 610 800	
II. Justitiedepartementet	38 764 500	
III. Utrikesdepartementet	23 887 000	
IV. Försvarsdepartementet.....	793 453 100	
V. Socialdepartementet	1 388 805 300	
VI. Kommunikationsdepartementet	258 427 100	
VII. Finansdepartementet.....	95 044 800	
VIII. Ecklesiastikdepartementet	518 677 900	
IX. Jordbruksdepartementet	347 803 700	
X. Handelsdepartementet	49 507 900	
XI. Inrikesdepartementet	290 600 700	
XII. Folkhushållningsdepartementet	28 946 300	
XIII. Pensionsväsendet	164 456 000	
XIV. Oförutsedda utgifter.....	1 000 000	
XV. Riksdagen och dess verk m. m.	10 515 700	4 012 500 800
B. Utgifter för statens kapitalfonder:		
I. Luftfartsfonden	6 700 000	
II. Riksgäldsfonden	316 000 000	
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	34 609 800	
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsför- luster	25 000 000	382 309 800
Säger för utgifter å driftbudgeten		4 394 810 600
Beräknat överskott å statsregleringen		721 128 800
Summa		5 115 939 400

Totala skatter i Sverige

3.1 Totala skatterna i Sverige 1 232 miljarder år 2003

I detta kapitel förs uppgifterna från kapiteln om skatt på arbete (kapitel 4), skatt på kapital (kapitel 5) och skatt på varor tjänster (kapitel 6) samman och en över-

sikt ges över de totala skatteintäkterna. De totalt fastställda skatterna för år 2003 summerade till 1 232 miljarder kronor (3.1 Tabell). Utslaget per invånare motsvarar detta 138 000 kr.

3.1 Tabell Översikt över totala skatter i Sverige 1996-2003 Overview of total taxes in Sweden 1996-2003

	Inkomståret Income year							
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Belopp, mdkr (Amount, BSEK):								
Skatt på arbete (<i>Taxes on labour</i>)	595	623	667	701	728	757	765	801
Skatt på kapital (<i>Taxes on capital</i>)	89	109	109	130	161	118	101	107
Skatt på varor och tjänster (<i>Taxes on goods and services</i>)	256	248	262	275	286	300	312	325
Totala skatter (Total taxes)	941	980	1 039	1 105	1 175	1 175	1 179	1 232
varav (<i>of which</i>)								
EU-skatter (<i>taxes belonging to EU</i>)*	12	11	12	11	9	9
Offentliga sektorns skatter (<i>public sector taxes</i>)	941	980	1 026	1 095	1 163	1 164	1 170	1 223
- kommunalskatt (<i>local income tax</i>)	284	293	306	323	336	359	378	403
- avgifter till ålderspensionssystemet (<i>fees for the old age pension system</i>)	103	106	112	110	145	152	158	160
- statens skatteintäkter (<i>state taxes</i>)*	554	581	608	661	682	652	633	660
Sammansättning - andel av totala skatter, procent (Composition - share of total taxes, in percent)								
Skatt på arbete (<i>Taxes on labour</i>)	63	64	64	63	62	64	65	65
Skatt på kapital (<i>Taxes on capital</i>)	9	11	11	12	14	10	9	9
Skatt på varor och tjänster (<i>Taxes on goods and services</i>)	27	25	25	25	24	26	26	26
Totala skatter (Total taxes)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Andel av BNP, procent (As percentage of GDP)								
Skatt på arbete (<i>Taxes on labour</i>)	32,8	33,0	33,8	33,7	33,2	33,4	32,6	32,8
Skatt på kapital (<i>Taxes on capital</i>)	4,9	5,8	5,5	6,3	7,3	5,2	4,3	4,4
Skatt på varor och tjänster (<i>Taxes on goods and services</i>)	14,1	13,1	13,3	13,2	13,0	13,2	13,3	13,3
Totala skatter (Total taxes)	51,9	51,9	52,7	53,2	53,5	51,8	50,2	50,5
Skatter per invånare, tkr (Taxes per inhabitant, KSEK)								
Skatt på arbete (<i>Taxes on labour</i>)	67	70	75	79	82	85	86	89
Skatt på kapital (<i>Taxes on capital</i>)	10	12	12	15	18	13	11	12
Skatt på varor och tjänster (<i>Taxes on goods and services</i>)	29	28	30	31	32	34	35	36
Totala skatter (Total taxes)	106	111	117	125	132	132	132	138

* För åren 1996 och 1997 har det inte gått att få fram separata uppgifter om EU-skatterna. I tabellen ingår därför EU-skatterna dessa år i summan för statliga skatter.

Källa: Skatteverket och Ekonomistyrningsverket, Taxeringsutfallet, riksbokföringen, statistikdatabasen GIN-skatt samt budgetpropositionen.

Skatterna som andel av bruttonationalprodukten – den s.k. skattekvoten – uppgick år 2003 till 50,5 procent. Skatt på arbete svarade för 65 procent av skatteuttaget, skatt på kapital för 9 procent och skatt på varor och tjänster för 26 procent. Störst variation över åren uppvisar skatt på kapital. Orsaken till denna variation är främst skatt på hushållens kapitalvinster samt skatt på bolagens vinster.

Skatteintäkterna i offentlig sektor är något lägre än de totala skatterna. Detta förklaras av att den del av mervärdesskatten och tullinkomsterna som ingår i avgiften till EU definitionsmässigt är skatter som tillhör EU. Av de totala skatterna 2003 avsåg 9 miljarder kronor (1 procent) EU-skatter, 403 miljarder kronor (31 procent) kommunalskatt och 160 miljarder kronor (13 procent) avgifter till pensionssystemet. Resten, ca 660 miljarder kronor (55 procent), kan sägas vara statliga skatter.

3.2 Fastställda skatter och betalda skatter

Beroende på vad man är ute efter kan skatteintäkter presenteras på olika sätt. Olika intressenter har olika intressen. Ska man analysera regelsystem och förstå orsakerna till att skatter utvecklas på ett visst sätt är det bäst att periodisera skatteintäkterna efter den period den händelse inträffade som gav upphov till skatten. Denna presentationsmetod brukar kallas ”periodiserade skatter”. I andra sammanhang, t.ex. när man planerar statens upplåning, står de faktiska kassamässiga betalningsflödena i fokus. Alla skatter som fastställs blir ju inte

betalda och betalningar sker med viss eftersläpning i förhållande till de händelser som orsakade skatten. Nationalräkenskaperna presenterar i sin tur skatter utifrån internationellt överenskomna principer för att möjliggöra jämförelser mellan länder. Det kan verka förvirrande att det förekommer olika belopp för skatter för ett och samma år. Men förstår man de olika syften som finns kan man hysa förståelse för att det förekommer olika värden.

Ett par exempel på skillnaden mellan skatter periodiserade till intjänandetidpunkt och kassamässigt betalda är de respittider för betalning som finns för olika skatter. T.ex. betalar arbetsgivare in arbetsgivaravgifter och preliminärt avdragen skatt för sina anställda med en månads eftersläpning i förhållande till när den anställda fick lönen för sitt arbete. Mervärdesskatt kan betalas med en eller två månaders eftersläpning beroende på omsättningens storlek. De inkomster individerna har ett visst år deklarerar i maj året efter och betalningen slutregleras först under sommaren eller hösten efter intjänandeåret.

I årsboken är infallsvinkeln så långt möjligt skatter periodiserade till det år inkomsten uppstod. Utgångspunkten är också att presentationen ska avse fastställda skatter. Med detta angreppssätt kan skatteinkomster relateras till relevant skatteunderlag och till händelser/ekonomisk utveckling under den aktuella tidsperioden. Beroende på bristande statistikunderlag avser dock beloppen före 1998 till en del betalda skatter istället för fastställda. Utifrån kunskap om obetalda skatter har vi emellertid i 3.2 Tabell gjort en grov korrigering av serien så att den hela tidsperioden ska avse fastställda skatter.

3.2 Tabell
Fastställda skatter och uppbördsförluster 1996-2003, mdkr
Settled taxes and collection losses 1996-2003, BSEK

	Inkomståret Income year							
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Skatter enligt presentationen i Årsboken (Taxes as presented in this Yearbook)	941,2	980,2	1 038,5	1 105,3	1 174,8	1 174,6	1 178,7	1 232,2
Skatter korrigerade till att avse samma begrepp hela tidsperioden (Taxes corrected to the same concept the whole period)								
Fastställd skatt periodiserad till rätt aktivitetsperiod (Settled tax on accrual basis)	944,3	982,3	1 038,7	1 105,4	1 175,0	1 174,7	1 178,7	1 232,2
Avgår uppbördsförlust (Deduction for collection losses)	-6,1	-5,4	-5,2	-5,7	-4,5	-4,9	-6,4	-5,2
Dito skatter efter uppbördsförlust (Settled taxes net for collection losses)	938,2	977,0	1 033,6	1 099,7	1 170,5	1 169,8	1 172,3	1 227,0

Källa: Skatteverket

Av de skatter som fastställs blir en del aldrig betalda. Det uppstår uppbördsförluster. Dessa har under de senaste åren legat kring 5 miljarder kronor eller ca 0,5 procent av den fastställda skatten. Uppbördsförlusterna beskrivs mer ingående i kapitlet Skatteskulder och uppbördsförluster (kapitel 9).

Ambitionen att i årsboken utgå från fastställda skatter är orsaken till att statistiken kanske inte alltid uppfattas som aktuell. I denna årsbok, som skrivs 2005, är slutåret i de flesta tabeller aktivitetsåret 2003. Orsaken till eftersläpningen är att vissa av skatterna fastställs först i månadskiftet november/december året efter inkomståret. Det gäller t.ex. skatter som fastställs på basis av den årliga inkomstdeklaration.

3.3 Beskattning i tre stationer

Skatter kan delas in på olika sätt. I årsboken presenteras skatterna utifrån den

bas som ligger till grund för skatteuttaget – arbete, kapital och konsumtion av varor och tjänster. Men skatter kan grupperas även efter andra linjer. Ett annat sätt att sortera skatter knyter an till de skattebaser som uppkommer när inkomsterna strömmar genom ekonomin från produktion till konsumtion.¹

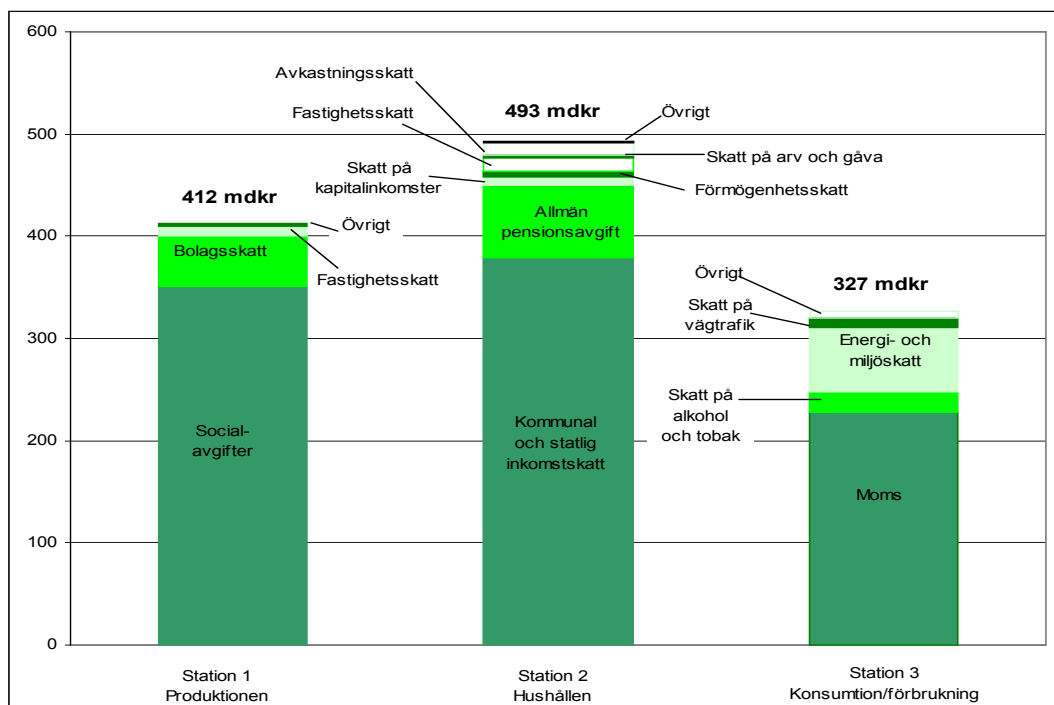
När en inkomst uppstår och genomflyter det ”ekonomiska kretsloppet” beskattas den i normalfallet tre gånger – vid tre ”stationer”:

1. Först beskattas inkomsten där den uppstår – i produktionsledet. Om inkomsten är lön beskattas den med arbetsgivaravgifter och om den är vinst med bolagskatt.
2. När sedan de resterande produktionsinkomsterna betalas ut till hushållen sker nästa beskattning i form av den vanliga inkomstbeskattningen.
3. När hushållen sedan använder sina nettoinkomster för att konsumera utgår skatt i form av moms och punktskatter.

3.3 Diagram

Skatteuttaget fördelat på tre stationer – produktion, hushåll, konsumtion/förbrukning – år 2003, mdkr

Taxes distributed into three stations – production, households, consumption - year 2003, BSEK.

Note: Showing from bottom to top of the staples:

Production: Employers' and self-employed persons' social security fees, company profit tax, real estate tax, other taxes.

Households: Central and local income tax of individuals, general pension fee paid by individuals, tax on income from capital, recurrent tax on wealth, real estate tax, inheritance and gift tax, tax on pension fund earnings, other taxes.

Consumption: VAT, alcohol and tobacco tax, energy and environment taxes, tax on road traffic, other taxes.

¹ Betänkande från Skattebasutredningen: Våra Skatter SOU 2002:47, sid. 53ff

3.3 Diagram visar skatteintäkterna 2003 kategoriserade enligt denna kretsloppsprincip. Uppdelningen av skatterna mellan de tre stationerna är inte självklar. Syftet är dock endast att ge en grov illustration av hur vi i Sverige har valt att kanalisera skatteuttaget i olika faser och mellan olika aktörer i samhällsekonomin. Olika länder har valt olika tyngdpunkt på hur skatteuttaget är fördelat. Dessa olikheter mellan länderna kommenteras i kapitlet "Svenska skatter i internationell jämförelse" (kapitel 15).

Skatterna vid de tre stationerna är olika synliga för medborgarna. Skatterna på produktionen (412 miljarder kronor) och på konsumtion/förbrukning (327 miljarder kronor) kallas också indirekta skatter. Beteckningen "indirekt" syftar på att den som ansvarar för betalningen av skatten avviker från den som bär den faktiska bördan av skatten. Skatten övervältras från den formellt betalningsskyldige via löner, priser eller vinster.

Skatten som betalas av hushållen (station 2) – 493 miljarder kronor – är den som är mest iögonenfallande för gemene man. För dessa skatter är bilden att det inte förekommer någon övervältring på andra aktörer. Den person som står för betalningen av skatten bär också i slutändan bördan av skatten. Dessa skatter kallas också för direkta skatter. Skatten vid denna station överensstämmer i stort med den skatt som fastställs i anslutning till den inkomstdeklaration individerna lämnar en gång om året.

3.4 Skatternas roll för utjämning av de ekonomiska resurserna mellan hushållen

Ofta talas om hur skatteuttaget omfördelar ekonomiska resurser mellan hushållen. Omfördelning av ekonomiska förhållanden uppstår emellertid inte bara genom hur uttaget av skatter ser ut. Hur skatterna används är väl så viktigt när man ska bedöma fördelningseffekterna av skatteuttaget. Skattefinansierade offentliga transfereringar såsom barnbidrag, socialbidrag, sjukförsäkring, pensionssystem m.m. liksom offentligt subventionerade verksamheter som daghem, skolor, sjukvård, tandvård för barn m.m. har stor betydelse för att utjämna ekonomiska förhållanden mellan hushållen. I vårpropositionen 2002²

studerades fördelningseffekterna av offentlig konsumtion av individuella tjänster.³ Värdet av dessa (år 1999) uppgick till 285 miljarder kronor. Man fann att offentligt subventionerade tjänster främst jämnar ut över livsrytmen, vilket gynnar barnfamiljer och pensionärer. Subventionerna är högre, både absolut och relativt sett, för personer med låg ekonomisk standard jämfört med välbeställda.

Även om uppgifterna i propositionen avser inkomståret 1999 och således inte är helt aktuella återger vi resultaten (3.4 Tabell). Det ger nämligen en bra illustration av att skatteuttaget bara är en av flera komponenter i omfördelningen av ekonomiska resurser mellan hushållen. Inkomstspridningen mäts med Gini-koefficienten. Gini-koefficienten är ett vanligt sammantfattande mått på ojämnheten i inkomstfördelningen. Gini-koefficienten antar värdet 0 när inkomsten är lika för alla och värdet 1 vid maximal ojämnhet, dvs. när en person får alla inkomster. Lägre värde anger således en mer jämn fördelning. Tabellen visar att Gini-koefficienten sjunker från 0,493 till 0,203 på grund av offentliga transfereringar, skatt och offentligt subventionerade tjänster. Som framgår av tabellen svarar skatteeffekten för en mindre del av den samlade effekten. Användningen av skatterna till transfereringar och offentliga tjänster ger en större utjämnande effekt.

Fördelningseffekterna av skatter och transfereringar för hushållen beskrivs mer utförligt i kapitlet "Skatt, inkomstfördelning och förmögenhet" (kapitel 8).

Station 2 - Beskattningen av hushållens inkomster

Vi tittar nu närmare på skatterna vid station 2 – den direkta beskattningen av hushållen. De skatter som individerna påförs i anslutning till sin inkomstdeklaration svarar 2003 för 475 miljarder eller 39 procent av de totala skatterna. I beloppet ingår kommunal och statlig inkomstskatt, allmän pensionsavgift, skatt på inkomst av kapital, fastighetsskatt och förmögenhetsskatt. Hur dessa skatter fördelar sig på olika inkomstlägen framgår av 3.5 Tabell.

År 2003 fanns det 210 000 personer med förvärvsinkomster över en halv miljon. Dessa inkomsttagare utgjorde 3,0 procent av den vuxna befolkningen och hade 10,8 procent av förvärvsinkomsterna och betalade 15 procent av de skatter som tas ut på arbete och 30 procent av skatten på kapital.

² prop. 2001/02:100 Bilaga 3

³ I anslutning till budgetpropositionen och/eller vårpropositionen lämnas fördelningspolitiska redogörelser. Temat varierar.

3.4 Tabell

Inkomstspridning för olika inkomstslag mätt med Gini-koefficienten.

Ginikoefficienten är justerad med hänsyn till hushållets sammansättning

Distribution of income for different types of income measured by the Gini-coefficient. The Gini-coefficient is adjusted for dependents to provide for

Inkomst	Type of income	Gini-koefficient
Inkomstbegrepp (Income concept)		
F	Faktorinkomst (dvs. inkomst av lön, näringsverksamhet och kapital) (Primary income [i.e. income from salary, enterprenuerial income and capital])	0,493
B	Bruttoinkomst (dvs. faktorinkomst + transferingar) (Gross income [i.e. primary income + transfers])	0,334
D	Disponibel inkomst (Disposable income)	0,257
S	Disponibel inkomst justerad med offentlig subvention (Disposable income adjusted for public subsidies)	0,203
F - S Samlad effekt på Gini-koefficienten (Total effect on the Gini-coefficient)		0,290
F - B	Transfereringseffekt (Effect of transfers)	0,159
B - D	Skatteeffekt (Effect of taxes)	0,077
D - S	Subventionseffekt (Effect of subsidies)	0,054

Källa: 2002 års ekonomiska vårproposition (prop. 2001/02:100 Bilaga 3)

3.5 Tabell

Skatter som tas ut direkt av individerna fördelade efter förvärvsinkomstens storlek. Uppgifter om antal inkomsttagare, inkomstsummor samt skatt på arbete och kapital, inkomståret 2003

Taxes paid directly by individuals by the size of assessed income from earnings showing number of persons, income amounts, taxes on labour and taxes on capital, income year 2003

Taxerad förvärvs- inkomst, tkr	Antal personer, tusental	Belopp, mdkr Amounts, BSEK			Andel (%) av samtliga Share in % of total			
		Taxerad förvärvs- inkomst	Skatt på arbete	Skatt på kapital	Antal personer	Taxerad förvärvs- inkomst	Skatt på arbete	Skatt på kapital
Assessed inc. from work, KSEK	Number of persons, thousands	Assessed inc. from work	Taxes on labour	Taxes on capital	Number of persons	Assessed inc. from work	Taxes on labour	Taxes on capital
Personer 18 år eller äldre (All persons 18 years or more)								
0	278	0	0,0	1,1	3,9	0,0	0,0	4,7
-100	1 302	77	17,3	3,5	18,3	5,4	3,8	14,9
100-200	2 363	361	99,1	5,5	33,2	25,4	22,0	23,5
200-300	2 060	502	153,1	3,2	29,0	35,3	33,9	13,6
300-400	678	230	76,7	1,7	9,5	16,2	17,0	7,5
400-500	219	97	36,3	1,4	3,1	6,8	8,1	6,0
500-1000	189	120	51,4	2,6	2,7	8,4	11,4	11,3
1000-	21	34	17,1	4,3	0,3	2,4	3,8	18,5
Samtliga (All)	7 109	1 420	451,1	23,3	100,0	100,0	100,0	100,0
Tillkommer personer under 18 år (To be added for persons under 18 years old):								
	1 817	2	0,2	0,3				

Anm: I skatt på arbete ingår i denna tabell inkomstskatt, allmän pensionsavgift och skattereduktioner. Skatt på kapital omfattar fastighetsskatt, förmögenhetsskatt och skatt på avkastningen på finansiellt kapital.

Källa: SCB:s inkomststatistik, bearbetning av Stururvalet 2003

Vi ger också en översikt över hur dessa skatter fördelar sig på åldersgrupper (3.6 Tabell). Det finns ett tydligt livscykelmönster för inkomster och skatter. Förvärvsinkomster och skatt på arbete har en övervikt (andelen av inkomsterna och skatten är högre än befolkningsandelen) i åldersgrup-

perna 35-64 år. Skatten på kapital är starkt koncentrerad till personer i övre medelåldern och pensionärer. Personer över 55 år utgjorde 39 procent av den vuxna befolkningen och svarade för 82 procent av den direkta skatt som tas ut på kapital.

3.6 Tabell

Skatter som tas ut direkt av individerna fördelade på åldersintervall. Uppgifter om antal inkomsttagare, inkomstsummor samt skatt på arbete och kapital, inkomståret 2003

Taxes paid directly by individuals by age showing number of persons, income amounts, taxes on labour and taxes on capital, income year 2003

Taxerad förvärvsinkomst, tkr	Antal personer, tusental	Belopp, mdkr Amounts, BSEK			Andel (%) av samtliga Share in % of total			
		Taxerad förvärvsinkomst	Skatt på arbete	Skatt på kapital	Antal personer	Taxerad förvärvsinkomst	Skatt på arbete	Skatt på kapital
Assessed inc. from work, KSEK	Number of persons, thousands	Assessed inc. from work	Taxes on labour	Taxes on capital	Number of persons	Assessed inc. from work	Taxes on labour	Taxes on capital
Personer 18 år eller äldre (All persons 18 years or more)								
18 - 24	727	60	16,1	0,2	10,2	4,2	3,6	1,0
25 - 34	1 153	224	69,5	-0,7	16,2	15,8	15,4	-3,0
35 - 44	1 260	304	100,6	0,5	17,7	21,4	22,3	2,2
45 - 54	1 193	302	101,1	4,1	16,8	21,3	22,4	17,7
55 - 64	1 158	281	92,7	8,4	16,3	19,8	20,6	36,1
65 - 74	753	134	39,8	5,1	10,6	9,4	8,8	21,9
75 -	866	115	31,3	5,6	12,2	8,1	6,9	24,1
Samtliga (All)	7 109	1 420	451,1	23,3	100,0	100,0	100,0	100,0
Tillkommer personer under 18 år (To be added for persons under 18 years old):								
	1 817	2	0,2	0,3				

Anm: I skatt på arbete ingår i denna tabell inkomstskatt, allmän pensionsavgift och skattereduktioner. Skatt på kapital omfattar fastighetsskatt, förmögenhetsskatt och skatt på avkastningen på finansiellt kapital.

Källa: SCB:s inkomststatistik, bearbetning av Stururvalet 2003

Station 3 – Beskattningen när hushållen använder sina inkomster – konsumtion, förbrukning

Skattebasen vid station 3 utgörs nästan uteslutande av hushållens konsumtion och byggnadsinvesteringar. Med konsumtions-skatter avses moms och punktskatter, till vilka räknas t.ex. energi- och alkoholskatter.

Alla konsumtionsskatter har inte samma syfte. Vissa skatter är rent fiskala, dvs. deras syfte är statsfinansiella, medan andra har som primärt syfte att styra konsumtionen eller resursförbrukningen. Till de i första hand fiskala hör mervärdesskatten och den rena energiskatten. Till de som syftar till att styra förbrukningen hör koldioxid- och svavelskatterna.

Mervärdesskatten har olika skattesatser för olika varor och tjänster. Normalskattesatsen är 25 procent. Därutöver finns två lägre skattesatser. Livsmedel har t.ex. en skattesats om 12 procent och böcker beskattas med 6 procent. Vissa tjänster, t.ex. banktjänster och sjukvårdstjänster, momsbeskattas överhuvudtaget inte. Punktskatterna tas i regel ut med ett fast belopp per enhet.

De olika momsskattesatserna tillsammans med att vissa varor beläggs med

punktskatter gör att variationen i konsumtionsbeskattningen är stor. Hur bördan av olika konsumtionsskatter fördelas beror i första hand på konsumtionens sammansättning i olika hushåll. Ju större andel av de totala konsumtionsutgifterna som går till högbeskattad konsumtion, desto högre skattebördan.

Konsumtionsskatterna är som redan nämnts indirekta skatter, med vilket menas att de som belastas av skatten inte är samma personer som redovisar och betalar in skatten. Detta gör samtidigt att konsumtionsskatternas fördelning på olika grupper i samhället inte blir lika tydlig som t.ex. beskattningen av inkomster. Konsumtionsskatternas fördelningseffekter har dock i olika sammanhang kartlagts. T.ex. gäller generellt att energiskatter är regressiva, dvs. de drabbar hushåll med lägre inkomster mer än hushåll med högre inkomster, flerbarnshushåll mer än barnlösa hushåll samt glesbygdshushåll mer än stadshushåll.⁴ Dagens momsstruktur ger ett momsuttag som är progressivt, dvs. det genomsnittliga momsuttaget stiger med ekonomisk standard.⁵ Detta beror på att hushållens konsumtionsmönster varierar och att momssatserna inte är enhetliga.

⁴ SOU 2003:38, Svåra skatter!, betänkande från Skattenedsättningskommittén.

⁵ SOU 2005:57, Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt?, delbetänkande av Mervärdesskattesatsutredningen.

